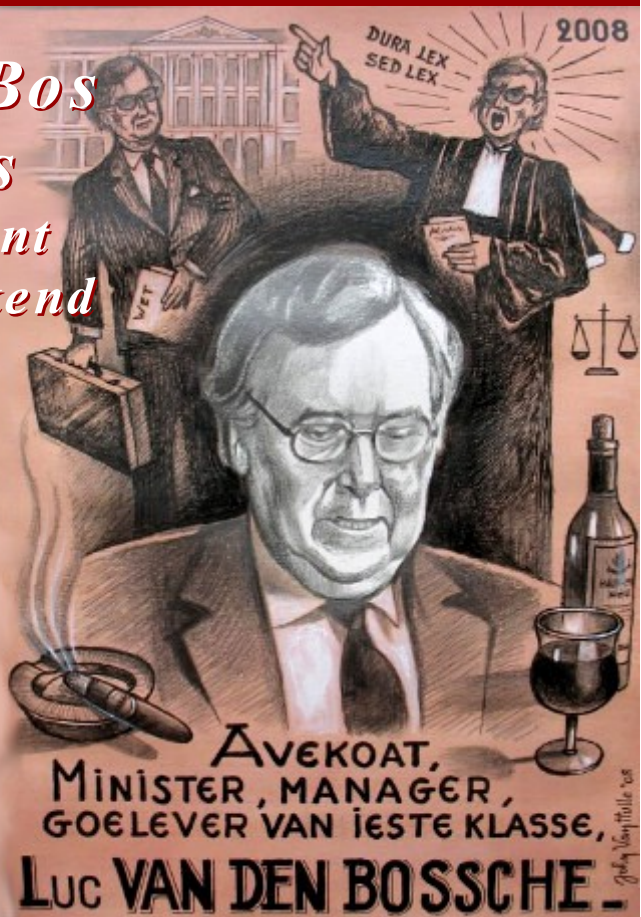

SOEVEREINITEIT & SOLIDARITEIT

e-nieuwsbrief van de Vlaams-Socialistische Beweging

Luc Van den Bos
Een sluwe vos
Woonachtig in Gent
Daar ook zéér bekend

In deze nieuwsbrief:

- * Betonstop: hopelijk meer dan een signaal (blz. 2)
- * Actiecomités Doel halen slag thuis (blz. 3)
- * Verklaringen bij 1 mei en 11 juli (blz. 7)
- * Maak komaf met het kolonialisme in het straatbeeld! (blz. 12)
- * Ken Loach wint zijn tweede Gouden Palm (blz. 13)
- * Afbraak Papenvest in Brussel (blz. 15)
- * Luc Van den Bos en Optima (blz. 16)
- * Sociaal verzet: omdat er geen andere optie is (blz. 17)
- * Bij de betoging van het gemeenschappelijk vakbondsfrond tegen de regering (blz. 20)
- * Colofon en kalender (blz. 22)

In mei kondigde Vlaams minister van leefmilieu Schauvliege aan om eindelijk paal en perk te stellen aan het kortzichtig *volbouwbeleid* dat het Vlaamse landschap én de leefbaarheid van dit al zeer dicht bebouwde gebied al decennialang teistert. Na een reeks van blunders op vlak van milieubeleid en ruïnering van openbare ruimte zien we eindelijk een spoor van langetermijnvisie bij de Vlaamse regering. Al vragen we ons wel af waarom deze "betonstop" pas vanaf 2050 in kan gaan, dus pas over 34 jaar, wat staat er ons in die tussentijd nog te wachten?.

De voorbije decennia zagen we vooral beleid gericht op het dogma van eeuwige groei, tenminste groei voor bepaalde financieel-economische lobbygroepen die lustig meerijden op de wereldwijde "bull market" van vastgoedspeculatie, zonder de minste bekommernis over de reële impact op de samenleving en het milieu. Het gevolg was de gestage totale verstedelijking van Vlaanderen, een beleid dat getuigt van weinig toekomstvisie, noch voor het platteland, noch voor de natuur, en noch voor de Vlaamse steden zelf. Een beleid dat op vele vlakken ernstige gevolgen heeft, tot zelfs communautaire toe (denken we maar aan de gestage uitbreiding van de Brusselse 'metropool' die de verdere verfransing van Vlaams-Brabant in de hand werkt).

Een klein land als Vlaanderen met zo'n grote bevolkingsdichtheid heeft juist een sterk gepland beleid ten aanzien van steden, landschap en openbare ruimte nodig. Teneinde het weinig resterende groen te redden moet een zo'n beleid gericht zijn op de ontwikkeling van moderne wooninfrastructuur in de steden, parallel met de bescherming van wat nog rest aan platteland en natuur buiten deze stedelijke gebieden. Slechts met een betere stadsplanning zal ook het verkeersinfarct kunnen worden opgelost. Het is op dat vlak dan ook nogal symbolisch dat net nu ook de actiegroepen van Doel campagne voerden op de Antwerpse snelwegen, die door de komst van het Saeftinghedok en de waanzin van een beleid van "Vlaanderen als transitland" nog verder dicht dreigen te slippen. We hopen dan ook dat de Vlaamse regering het echt meent met die betonstop en de peperdure maar nutteloze megalomane prestigeprojecten zoals het Saeftinghedok en Uplace ook stopzet en mikt op de herwaardering van lokale economie, in plaats van blindelings mee te gaan in het verhaal van de wereldwijde „vrije markt" dat ons door verdragen zoals TTIP zal opgelegd worden.

Doel

Actiecomités van Doel en Antwerpen halen slag thuis

Op 18 juli, bereikten de actiecomités die tegen het Saeftinghedok en tegen het BAM-tracé van de zogenaamde Oosterweelverbinding strijden een opmerkelijk akkoord met de Vlaamse Regering. Doel2020, Erfgoedgemeenschap Doel & Polder, Straten-Generaal, Ademloos en Ringland konden afdwingen dat het voorheen "voldongen" project van een nieuw dok in Doel wordt teruggeschroefd naar een "complex project" waarbij eventuele alternatieven onderzocht kunnen worden. Al blijft waakzaamheid geboden.

*Het geplande Saeftinghedok (paars),
de "natuurcompensatie" (rood)
en Doel dorp (groen)*

Het is een opmerkelijke "geste", aangezien de Vlaamse Regering en de deelnemende politieke partijen twee decennia lang heel onverzettelijk waren in de kwestie. Het dossier rond het polderdorp Doel krijgt van Ben Weyts, Vlaams minister van mobiliteit en openbare werken, een nieuwe "doorstart" als een "complex project" (volgens het decreet van 25 april 2014 is dat "een project van groot maatschappelijk en ruimtelijk-strategisch belang dat om een geïntegreerd vergunningen- en ruimtelijk planproces vraagt"). De bedoeling is, naar eigen zeggen, "zo snel mogelijk een zo breed mogelijk gedragen oplossing bieden en tegelijk juridische en andere gevechten maximaal vermijden" [1]. Vermoedelijk

zal vooral dit laatste de drijfveer zijn want tot nog toe werd het overgrote merendeel van de rechtszaken die door de actiecomités werden aangespannen ook gewonnen. De Raad van State heeft al meermaals beslist dat Doel en omgeving nog steeds woongebied is. Het GRUP dat in het Saefthinghedok moet voorzien dreigt binnenkort geheel door de Raad van State afgekraakt te worden. De juridische strijd is dus een dood spoor voor de Vlaamse Regering en de lobbygroepen van de haven. Wellicht hoopt de regering nu de strijd te kunnen voeren via een mediacampagne met als klassieke argumenten de "economische groei" en "extra jobs".

De argumentatie over economische groei en extra jobs hebben we al meermaals op de korrel genomen. Meer en meer gebeurt de verwerking van containers - waar deze regering op mikt - automatisch, zodat van nieuwe jobs amper sprake is. Het Deurganckdok bijvoorbeeld draait nog steeds amper op 16% capaciteit en van de 5000 beloofde jobs zijn er uiteindelijk 400 effectief gekomen [2]. Bovendien is het maar de vraag voor wie de groei precies is die komt met de toename van import uit landen met zeer bedenkelijke sociale en milieu-wetgeving. Naar wie gaan de winsten daarvan? Niet naar de Vlaamse fiscale pot, want de havens blijken ook nog eens een zeer gunstig fiscaal regime te hebben [3]. Een groei in containertrafiek wordt kritiekloos voorgesteld als een positief gegeven. Het is in de verste verte echter niet duidelijk hoeveel jobs er zullen bijkomen met dat Saefthingheproject, dat naast de rechtstreekse havenuitbreiding van 700 hectare ook nog "natuurcompensaties" van 800 hectare zou omvatten. Het is zeer de vraag of die vage beloftes van jobs en groei werkelijk de ecologische en maatschappelijke impact waard zijn van zo'n megalomaan project waarvan de reële kost om het te bouwen eigenlijk niet eens geweten is. Ook over de gigantische verkeersproblemen die zullen ontstaan met dat nieuwe dok wordt niet gepraat: aangenomen dat het dok ooit op volle capaciteit zou draaien (wat zeer twijfelachtig is) zou er elke seconde een vrachtwagen uit de haven vertrekken. Evenmin wordt er over de andere kant van deze "groei" gepraat: de kwalitatieve jobs die verdwijnen door deze internationalisering.

Het is in dat opzicht wel interessant dat de Vlaamse Regering niet langer lijkt uit te gaan van de eerdere "voldongen feiten", maar nu in plaats van de absolute noodzakelijkheid van een nieuw dok eerder uitgaat van de "vaststelling van een probleem" inzake de "nood aan extra containerbehandelingscapaciteit". Groei in containertrafiek blijft dus een dogma, maar er is nu blijkbaar toch ruimte om na te denken over alternatieven voor het dok, dankzij de gezamenlijke strijd van de

actiecomités van Doel en Antwerpen. We zijn verheugd dat deze strijd nu (bescheiden) vruchten afwerpt, maar voorzichtigheid blijft noodzakelijk.

“Natuurcompensatie” afgeschoten

Naast de vaagheid over de beloftes van economische “groei” is er ook de bedenkelijke aard van de zogenaamde “natuurcompensaties” in het GRUP. Het Europees Hof van Justitie trok een streep door deze zogenaamde "compensatie" in het plan, dat kort gesteld neerkomt op het vernietigen van bestaande natuur om er nieuwe "natuur" aan te planten. Volgens het Hof is er niet voldoende naar mogelijke alternatieven gekeken en primeert het behoud van bestaande natuur op eventuele “compensatie”.

An sich klinkt het principe van natuurcompensatie heel positief: moet natuur wijken voor industriële ontwikkeling, dan dient dit verlies gecompenseerd te worden met nieuwe natuur. Het is zeker een enorme vooruitgang tegenover de "laissez-faire" politiek van weleer die natuur en milieu louter als een "externaliteit" beschouwde, niet relevant aangezien ze geen becijferbare factor vormen in het spel van "prijsvorming" in de markt (kosten die niet in de boekhouding van een bedrijf verschijnen bestaan niet). Natuurcompensatie is een mooi voorbeeld van hoe de gemeenschap moet ingrijpen om het falen van de vrije markt binnen de perken te houden.

De Vlaamse regering (en niet alleen de Vlaamse) hanteert echter een andere kijk op natuurcompensatie. Een die in essentie op dezelfde principes van "geëxternaliseerde kosten en opbrengsten" gebaseerd is. In deze visie is "natuur" herleidbaar tot het aanplanten van nieuwe bomen en het onder water zetten van stukken land. De kwaliteit van de "compensatie" is van geen tel. Ironisch genoeg heeft dat dus als gevolg dat een kwalitatief redelijk waardevol stuk poldergebied dat vrij uniek is in z'n ecologisch karakter moet wijken voor nep-natuur waarvan de ecologische waarde niet bepaald duidelijk is. Hier is bureaucratisch "gefoefel" aan het werk: het betreffende stuk poldergebied geldt vandaag immers als landbouwgebied en dat wordt niet als natuur beschouwd. We weten dat agrarische industrie en natuur nogal vaak tegenstrijdig zijn, maar in het geval van de Scheldepolders gaat het om gronden, wijden en waterreservoirs die al eeuwen in ontwikkeling zijn en waar lokale landbouw en natuur in symbiose samen gaan. Het gaat om gebieden waar nog heel wat zeldzame vogelsoorten broeden bijvoorbeeld, en dit al eeuwenlang in harmonie met de aanwezige mens. Maar omdat dit vanuit de administratie gezien geen natuurgebied is, moet het wijken

voor "echte natuur", dat wil zeggen, nieuw aangeplante natuur. Cynisme ten top dus.

De beslissing van het Europees Hof van Justitie ligt nu in de lijn van de kritiek die de actiegroepen hadden op deze "compensatie". Dat betekent dat de Vlaamse regering op zoek moet naar een andere manier om de natuur te compenseren. Aangezien er in Vlaanderen niet veel vrije ruimte meer is om te vervangen door "compensatie" is dat een groot probleem voor de regering, en voor het hele Saeftingheproject.

[1] persbericht Doel 2020, 17 juli en persbericht kabinet Weyts, 18 juli

[2] zie de handige infovideo van de Derde Generatie, "Doel - de vernietiging van een dorp", op Youtube of Doel2020.org, met een overzicht van de cijfers rond het Saeftingheproject.

[3] deredactie.be 8 juli 2016: "Europa onderzoekt fiscaal gunstregime van Belgische havens"

Dit jaar herdenken we de 100e verjaardag van de zogenaamde Paasopstand in Ierland en de uitroeping van de Ierse Republiek in 1916 door de leiding van het Irish Republican Brotherhood. Deze zogenaamde Paasverklaring riep niet alleen de onafhankelijkheid van het Ierse volk uit maar situeerde die ook in het kader van een democratische republiek waar civiele vrijheden, gelijkheid van rechten en kansen voor alle burgers en sociale rechtvaardigheid zou bestaan. De revolutionaire krachten die gewapenderhand tegen het Britse koloniale bestel in opstand kwamen weerspiegelden zowel de nationale als het sociale aspect van deze opstand en de republikeinse beweging in het algemeen: enerzijds de Irish Volunteers opgericht als militie ter verdediging van de republikeinse beweging tegen de dreiging van de Ulster Volunteer Force van de pro-Britse landheren en industriëlen, anderzijds het Irish Citizen Army opgericht als een arbeidersmilitie ter verdediging van de Ierse arbeiders en hun vakbonden tegen de Britse politie tijdens stakingen en betogingen.

In datzelfde jaar 1916 kreeg het Activisme in Vlaanderen stilaan vaste vorm. Waar de Ierse republikeinse beweging in opstand was gekomen tegen het oorlogvoerende Britse rijk onder de slogan "For Kaiser nor King, but for Ireland alone!", ging het Vlaamse Activisme over tot de daad onder de leuze "Onverduist, onverfranst, voor Vlaanderen, de leeuw danst!". Een belangrijk deel van de kruim van de sociale activisten zou zich inschakelen in het Activisme, in een poging om in revolutionaire tijden te breken met het heersende kapitalistische bestel. Op 19 september 1916 organiseerde de socialistische onderwijzer Jozef Schaeps in lokaal "De Werker" in Antwerpen een lezing voor de Socialistische Volkshogeschool. De spreker was dr. Antoon Jacob, die een maand later professor zou worden aan de vervlaamste universiteit van Gent. De lezing ging over "Socialisme en het Vlaams Beginsel" met verwijzingen naar de socialistische theoretici Otto Bauer, Karl Kautsky en Anton Pannekoek. Op deze lezing was ook Jef van Extergem, secretaris van de Antwerpse afdeling van de Socialistische Jonge Wacht (SJW), aanwezig. Eind 1914 was de 17-jarige Van Extergem van school gestuurd omdat hij een toespraak gehouden had waarin hij opriep in opstand te komen tegen het militarisme, niet alleen tegen het Duitse maar ook tegen het Belgische, een toespraak die hij beëindigd had met de uitroep: "Weg met het patriottardisme, leve de Internationale!". Enkele weken later was hij voor Vooruit artikels beginnen schrijven maar ook hier schopte hij tegen de schenen van het Belgisch-chauvinistische BWP-establishment. De SJW bleef in Antwerpen als één van de weinige organisaties ondanks de Duitse bezetting samen komen. Ze verwierp het Belgisch militarisme niet alleen vanuit pacifistische overtuiging

maar ook omdat het via de frontblaadjes vanaf 1915 steeds meer doordrong dat het Belgisch militarisme dagelijks zijn minachting voor de Vlaamse soldaten ten toon spreidde in zijn taalpolitiek. In de zomer van 1915 had de Antwerpse SJW geprotesteerd tegen de afzetting van Antoon Jacob en René de Clercq als leraars aan het atheneum van Gent omdat ze in een telegram aan koning Albert gepleit hadden voor een oplossing van de Vlaamse kwestie. In december 1915 had de SJW bij monde van Van Extergem onder meer Edward Anseele de mantel uitgeveegd vanwege zijn protest tegen de plannen van de Duitse overheid om de Gentse universiteit te vernederlandsen. De inwilliging van deze oude Vlaamse eis was voor Van Extergem “geen gunst, geen voorrecht maar een recht, en recht blijft recht, ook al komt het van de duivel.” Op 17 januari 1917 richtte Van Extergem samen met Jules De Kinder en Piet Van Kogelenberg in Antwerpen de Vlaamsche Sociaal-democratische Arbeidsgemeenschap (VSDAG) op. Zij gaf het blad “De Socialistische Vlaming” uit. Hierin werd mede onder invloed van de Februarirevolutie in Rusland gepleit voor “het hernemen van de socialistische actie” omdat “over heel de wereld het proletariaat zich gereed maakt voor de komende strijd”.

Ook in Gent ontstond er – naast Jong-Vlaanderen – een activistische kern uit de SJW rond Richard Minne, de vakbondsman Karel Hutse, de beeldende kunstenaar Jozef Cantré en de socialistische intellectueel en schrijver Johan Lefèvre. Ze gaven het maandblad “De Roode Jeugd” uit.

Maar niet alleen jonge militanten van de socialistische beweging gingen over tot het Activisme. In Brussel ontstond een Activistische kern rond de socialisten Steven Prenau en Hendrik Tanrez. In 1917 trad Steven Prenau, een van de belangrijkste medewerkers aan Vooruit en actief in de Algemene Belgische Onderwijzersbond, toe tot de Raad van Vlaanderen die datzelfde jaar nog de onafhankelijkheid van Vlaanderen zou uitroepen. In “Ons Bijblad” bij Vooruit van 23 februari 1914 had de BWP in een huldeartikel Prenau als volgt omschreven: “Steven Prenau behoort tot de schoonste figuren van het Belgisch socialisme. Hij is één der éénzamen, de meest begaafde ongetwijfeld die in het donkere Limburg de vlag van het socialisme heeft ter hand gehouden te midden der verwoedste aanvallen der fanatieke zwarte reactie. Als een sterke eik te midden der dorre heide, heeft hij den storm getrotseerd in de overtuiging dat het geloei der ontketende elementen zijn eikels zou meevoeren over de vlakten waar ze zouden kiemen en ontwikkelen tot een reusachtig woud. Grootendeels dank aan hem wint het socialisme in de weerbarstige provincie veld en wanneer het kapitalisme de greep zou leggen op den ondergrond van het kolengebied, zal zijnen weg onze mannen vinden om de uitgebuite arbeiders te scharen achter de vlag der bevrijding. Ziedaar de dichter Steven Prenau.” In 1897 zag Prenau de oplossing van de Vlaamse kwestie nog in een Belgisch kader mogelijk mits een overwinning van de

socialistische beweging: “De socialisten hebben de gelijkheid der talen in hun programma ingeschreven. In den band der nationale verbroedering tusschen Walen en Vlamen, zonder rechtsverkrachting van één der twee stammen zal het socialisme den Vlaamschen taalstrijd oplossen, omdat de oplossing de ontslaving en de geestesverheffing zal helpen verwezenlijken van één der meest verdrukte volksstammen van den aardkloot “ schreef hij in een artikel “Taal of Klassenstrijd?” in Vooruit van 19 februari 1897. Deze Brusselse Activistische kern gaf het blad “De Vlam” uit.

Ook in Gent was de reeds genoemde Johan Lefèvre een doorwinterde socialistische militant die reeds in 1904 lid geworden was van de BWP. Hij was een gewaardeerd medewerker van Vooruit en gaf les aan de Gentse Akademie. Eind 1917 zal Lefèvre de Vlaamsche Socialistische Partij oprichten die pleit voor een onafhankelijke Vlaamse republiek met algemeen enkelvoudig stemrecht (dus voor mannen en vrouwen) vanaf 21 jaar, invoering van de achturige werkdag, pensioen op 55 jaar, zwangerschapsverlof, 16 betaalde vakantiedagen per jaar voor de werknemers, verplicht kosteloos onderwijs tot 16 jaar voor alle kinderen, etc.

Buiten de grote steden waren er kernen van socialistische activisten in Sint-Niklaas, Temse, Lier, Turnhout, Tienen en Leuven.

Ook vooraanstaande Daensisten als Hector Planquaert, kopman van de Daensistische beweging sedert het overlijden van Pieter Daens, en Albert Van den Bruele, drukker te Denderhoutem en schoonzoon van Pieter Daens, gingen over tot het Activisme en namen zitting in de Raad van Vlaanderen. Hector Planquaert, die voor de oorlog geschreven had dat “de boeren en de arbeiders er moeten voor zorgen dat de kasteelheren en de fabrieksbazen beven voor hen”, sloot zich in Gent bij het Activisme aan. Het sociale programma van de Raad van Vlaanderen was trouwens een doorslag van het programma van de Daensisten.

Non-conformistische en rusteloze jongeren als de radicale pacifist Herman Van den Reeck, de dichters Paul van Ostaijen, Victor Brunclair en Richard Minne, Antoon Wolfs, Lode Craeybeckx, Leo Magits, Herman Vos en de latere astrofysicus en nobelprijswinnaar Marcel Minnaert sloten zich bij het Activisme aan. Een hele generatie jonge revolutionairen sloot zich bij het Activisme aan om hun linkse project van een socialistische (wereld)revolutie en een internationale politiek van vrede en samenwerking tussen de volken te realiseren. Dit alles ondersteund door een anti-burgerlijke stroming in de verschillende kunstuitingen. Van Ostaijen verwoordde het als volgt: “Een cosmopolities internasionalisme dat niet tot op het merg doordrongen is met de

levenssappen van het nasionalisme vergaat onvermijdelijk aan beenderziekte.” (“Nasionalisme en het nieuwe geslacht” in De Goedendag, juni 1916)

Net als Karl Marx voordien reeds, had ook Wilhelm Liebknecht, één van de belangrijkste oprichters van de Socialdemokratische Partei Deutschlands en marxistisch theoreticus, in 1877 bij een bezoek aan Gent opgemerkt dat in Vlaanderen de klassenstrijd en de taalstrijd een explosief mengsel konden vormen omdat sociale grens en taalgrens hier samen vielen. In Nederland had de charismatische leider van de Sociaal Democratische Arbeiderspartij, Pieter Jelles Troelstra, in een nieuwe publicatie “De Wereldoorlog en de sociaal democratie” (Amsterdam 1915) gepleit voor een herwaardering van de nationale gedachte. Hij stelde dat de sociaal-democraten er moesten voor zorgen dat de arbeiders niet langer buiten de nationale cultuurgemeenschap gesloten werden: zij moesten niet zozeer de staatsmacht veroveren maar de natie zelf. De sociaal democraten moesten het proletariaat dus niet ontnationaliseren maar juist tot leidende klasse verheffen. Gramsci zal jaren later de idee terug oppikken en verder uitwerken. Net als vele Activisten hoopte en dacht Troelstra dat de soldaten van de oorlogsvoerende imperia in opstand zouden komen.

Anno 2016 stelt Bart De Wever dat “in heel Europa de linker zijde ideologisch failliet is” (Knack, 15 juni 2016). Op een moment dat ERC in Catalonië de nationaal-liberalen van de Convergencia achter zich laat bij de verkiezingen. Op een moment dat de Scottish National Party, nadat ze de Conservatieven in Schotland van de kaart geveegd had, ook de Labour Party gedecimeerd heeft. Op een moment dat Sinn Féin de grootste partij in Ierland geworden is.

“De regering Michel faalt in het bieden van een collectieve ambitie en een perspectief” stelt de voorzitter van de grootste Vlaamse partij, de man die zelf deze regering gesmeed heeft. Het lijkt ons logisch want de regering Michel is een Belgische regering. De partij van Michel vertegenwoordigt één vijfde van de Waalse bevolking; hoe kan zij dan voldoende ambitie hebben om aan het Waalse volk een perspectief te bieden dat in de lijn ligt van de verzuchtingen van dat Waalse volk? Hoe kan een Belgische regering perspectief bieden aan Vlaanderen met een partij als de MR die systematisch de belangen van het Brusselse politieke waterhoofd met zijn 19 baronieën moet verdedigen?

“Er moet orde op zaken gesteld worden” stelt De Wever. 19 burgemeesters om de hoofdstad van Vlaanderen, Brussel, te besturen en zes politiezones om er de veiligheid te verzekeren, zijn te veel van het goede. 18 overleginstanties om de gewestelijke vervoersmaatschappijen en de NMBS op elkaar af te stemmen, is te veel van het goede. Maar op dat vlak zien we “de kracht van verandering” niet! Het lijkt er meer op dat de verandering die de regering-

Michel nastreeft vooral verarming betekent voor de grote meerderheid van de Vlamingen met de indexsprong, langer werken voor hetzelfde loon, hogere prijzen voor treintickets, etc. Steeds opnieuw valt dezelve 20 tot 25% van de Vlaamse bevolking die in kansarmoede leeft uit de boot.

Democratie speelt zich per definitie binnen de natie af. Essentiële politieke keuzes over wie tot de natie behoort en wie niet, wie er kan toe toetreden en wie niet, over hoe de rijkdom moet verdeeld worden, over hoe de sociale zekerheid moet georganiseerd worden, over hoe het onderwijs moet georganiseerd worden en met welke doelstellingen, over hoe het cultuurbeleid er moet uitzien, zullen altijd de inzet blijven van nationale politieke strijd.

Uit alles blijkt dat de linkse waarden diep verankerd zijn in de Vlaamse samenleving. Onderzoek wijst uit dat 73% van de Vlamingen vindt dat de vakbonden noodzakelijke instellingen zijn voor de verdediging van sociale rechten. Een ruime meerderheid vindt dat de automatische koppeling van de lonen aan de index moet behouden blijven. Een ruime meerderheid wil ook een eerlijker belastingsstelsel. Een overweldigende meerderheid staat achter het behoud en verdedigen van de welvaartsstaat. Waals minister-president Magnette spreekt dus niet voor Vlaanderen als hij schrijft dat “rechts de ideeënstrijd gewonnen heeft”.

De Ierse Paasopstand leek een wanhoopsdaad die moest mislukken. Op het eerste zicht faalde hij ook. De bevolking bleef passief tijdens de week dat de gewapende opstand duurde. Bijna alle leiders werden door de Britten geëxecuteerd. Maar hij zette een kettingreactie in gang die uiteindelijk leidde tot de oprichting van een Ierse Vrijstaat als stapsteen naar de democratische republiek van de verklaring van 1916. De partij die de leiding gaf bij de vorming van het eerste moderne onafhankelijke Ierse parlement, die in 1919 de onafhankelijke Ierse Republiek uitriep, heet Sinn Féin, 'Wij op eigen kracht'.

Niets belet ons in Vlaanderen om dezelfde lef aan de dag te leggen om te ontsnappen uit de staat die door Karl Marx het “Paradis des capitalistes” genoemd werd!

De organisatie LABO voerde begin mei enkele acties in Brugge, Oostende en Sint-Niklaas waarbij straten genoemd naar de Belgische monarch Leopold II symbolisch werden herdoopt. Leopold II, die ooit "Belgisch Congo" in persoonlijk bezit had en daarmee misschien wel de meest groteske uiting van het grootgrondbezit in de wereldgeschiedenis op zijn naam mag schrijven, heeft tot op vandaag nog steeds de 'eer' om straten naar zich vernoemd te krijgen in Vlaanderen, hoewel het benoemen van straten en pleinen niet tot de bevoegdheid van de Belgische staat behoort maar tot die van de lokale besturen – in principe vrij van enige "Belgische" bemoeienis.

Naast Leopold II zelf zijn er nog heel wat andere figuren uit de dynastie van de Saksen-Coburgs die dat privilege toebedeeld krijgen, hoewel deze familie nog steeds renteniert op de buit van het grootschalige roverskolonialisme van destijds. Dat de nog steeds prominente aanwezigheid van de excessen van het Belgische regime worden aangeklaagd, kunnen we dus alleen maar toejuichen.

Wij vragen dan ook aan de Vlaamse regering om eindelijk werk te maken van een 'tabula rasa' in de Vlaamse toponymie en al de straten en pleinen die vernoemd werden naar Leopold II en andere leden van zijn dynastie te herdopen, wat binnen de bevoegdheid van de Vlaamse regering zelf ligt. Het zou – zeker wanneer er geen andere, oorspronkelijke naam meer kan worden teruggevonden - niet meer dan logisch zijn om een aantal van deze straten en pleinen te hernoemen naar de grote voorvechters van de strijd tegen het Belgische koloniale regime, in de eerste plaats dan uiteraard Patrice Lumumba, maar ook in Vlaanderen zelf hebben we historische personages die de strijd tegen het Belgische regime van bankiers en grootkapitaal voerden. Het is nog steeds wachten op een erkenning voor Jef Van Extergem om er maar een te noemen.

Het zou een mooi gebaar zijn om Vlaanderen te ontdoen van deze erfenis van een Belgisch regime, dat noch de Congolezen, noch de Vlamingen noch de Walen een goed hart toedroeg.

Film

Ken Loach won zijn tweede Gouden Palm

Tien jaar na de Gouden Palm voor zijn drama over de Ierse onafhankelijkheidsstrijd “The Wind That Shakes the Barley” ging de Engelse linkse, sociaal geëngageerde filmmaker Kenneth (Ken) Loach (77) in Cannes weer met de Gouden Palm naar huis. Ditmaal voor zijn recentste film “I, Daniel Blake”. De film gaat over een man die tegen de zestig jaar is en er na een zware hartaanval niet in slaagt om zijn uitkering van het ziekenfonds verlengd te zien, terwijl de dokter hem werkonbekwaam

verklaart. Een zoveelste kritiek op een catastrofale neoliberale beleid, een kritiek die in de film met veel warmte, empathie en humor gebracht wordt.

Toen hij de Gouden Palm in ontvangst nam stelde hij in zijn dankwoord “dat de wereld zich op een gevaarlijk keerpunt bevindt. We zitten in een project van bezuinigingen, gedreven door neoliberale ideologie die ons naar een catastrofe leidt. Miljoenen mensen lijden, van Griekenland tot Portugal, en slechts een kleine minderheid verdient daar op een schandalige manier aan”. In interviews sprak hij ook over het komende referendum of zijn land al dan niet zal uittreden uit de Europese Unie (EU). Zoals voor velen ter linker- en ter rechterzijde snijdt dit thema dwars doorheen de traditionele politieke scheidingslijnen. “Als we de EU verlaten zal de Britse conservatieve regering verder dereguleren, de sociale bescherming verder ontmantelen en het milieu nog sneller vernielen. We zullen geconfronteerd worden met een extreemrechtse regering”, zegt hij. Tegelijk is volgens Ken Loach de EU een liberaal project dat tevens dereguleringen en privatiseringen oplegt en de sociale bescherming van werknemers voortdurend in vraag stelt. Voor Ken Loach is de vraag: “Hoe kunnen we daarbij het beste tegen vechten? Door in de EU te blijven? Of door er buiten te gaan staan? Het is een tactische keuze”. Dat laatste betwijfelen we. Immers, hier komt ook de soevereiniteitsvraag kijken. In de EU blijven betekent dat de sociale strijd geconfronteerd wordt met een dubbel glazen plafond: de nationale staat en de EU een superstaat in wording. Het zijn twee hefbomen van de elites die het volk onder de duim willen houden. Als

je dat ene niveau afschaft dan zijn we er nog niet, maar dan is al een flinke stap gezet naar het verminderen van de speelruimte van de nationale elites. Naar onze mening blijft de soevereine staat de arena om de reactionaire krachten te bestrijden al was het maar omdat ze zich niet kunnen verstoppen achter “Brussel” om onpopulaire, regressieve maatregelen nationaal door te drukken. Trouwens, uit de EU betekent niet terugplooiën, los van de sociale strijd, en zonder solidariteit met de rest van Europa. De tweede Gouden Palm van Ken Loach, met een harde politieke kritiek op het neoliberalisme, gebeurt op een moment dat in de Anglo-Amerikaanse wereld één en ander in beweging lijkt te komen tegen de catastrofale uitkomst van het wildwest-kapitalisme. Wie had ooit gedacht dat in deze fundamentalistische kapitalistische landen een Bernie Sanders zou opstaan? Een Amerikaans onafhankelijk senator die zich socialist noemt, een politieke revolutie predikt in de VSA en vnl. jonge mensen kan begeisteren? En de nieuwe linkse Labour-voorzitter Jeremy Corbyn die de geparfumeerde Blair-boys versloeg, met de steun van een basisbeweging met duizenden Britse jongeren?

Ken Loach heeft al een lange loopbaan van radicaal-linkse films achter de rug. Voor hem is neoliberalisme als systeem niet alleen een economische-politieke doctrine. Zijn macht en invloed wortelt ook en misschien vooral in een beschavingsmodel - van waarden, normen, attitudes en levensstijl - dat ook met culturele middelen moet bestreden worden, waaronder het filmmedium. Zijn sociale (socialistische) films proberen tegengas te geven. Sommige films werden door de opdrachtgever brutaal achtergehouden en niet uitgezonden (Channel 4, een documentaire over de Britse mijnwerkersstaking in 1984-1985 onder premier Margaret Thatcher). In de jaren negentig van vorige eeuw maakte hij populaire linkse films zoals *Land and Freedom* over de Spaanse burgeroorlog, *Bread and Roses* over een staking van schoonmaakpersoneel-gastarbeiders in de VSA, over de privatisering van de Britse spoorwegen: *The Navigators*.

Met de tweede Gouden Palm van Ken Loach vervoegt hij het selecte clubje van filmmakers die de prestigieuze filmprijs twee keer binnen haalden. We denken onder meer aan de eveneens sociaal geëngageerde Luikse filmmakers, de gebroeders Luc en Jean-Pierre Dardenne (met *Rosette* in 1999 en *L'Enfant* in 2005). Verder won de Oostenrijker Michael Haneke goud in 2009 en 2012 met resp. de films “*Das Weisse Hand*” en “*Amour*”.

In de stad Brussel zullen de woningblokken aan de Papenvest afgebroken worden. Op zich een begrijpelijke beslissing: de gebouwen bevonden zich al jaren op of over de rand van de onbewoonbaarheid. Opvallend is echter dat de huidige 314 sociale woningen plaats zullen moeten ruimen voor 140 woningen voor middeninkomens en slechts 210 sociale woningen - er zullen dus 104 sociale woningen verdwijnen. Dit is in Brussel geen alleenstaand geval, ondanks tot nu toe loze beloften om dit verlies te compenseren.

In tijden van stijgende woningprijzen (een symptoom van een bubbel?) is dit een aberratie. Volgens de cijfers van 2014 zitten 44 000 gezinnen op de wachtlijst voor huurwoningen, en niets doet denken dat dit wezenlijk is veranderd. Iedereen is voor een sociale mix, maar het lijkt erop dat het huidige stadsbestuur tracht het volkse stuk van het centrum van Brussel op te offeren voor een stadsvisie die gericht is op toerisme en goed consumerende middenklassers.

Optimatoestanden

«Luc Van den Bos»

Luc Van den Bos
Een sluwe vos
Woonachtig in Gent
Daar ook zéér bekend

In kringen met geld
Waar dàt alleen telt
Want om de poen
Is het te doen

Kaviaarsocialist
Van de wieg tot de kist
Sluw als een slang
Gaaf hij zijn gang

Eet uit elke ruif
Maar verlaat de fuif
Met een dikke duit
Als 't sprookje is uit

Hij waagt steeds zijn kans
Ontspringt dan de dans
Laat andren betalen
Voor zijn eigen falen

Payé par PIQUEUR
Le plus grand blagueur
De tout Knokke-le-Zoute
Je te le jure sans doute

Lid van de Grootloge Labyrint
Waar geen kat haar eigen jongen vindt
Zijn OPTIMA stunt
Met klinkende munt

In Absurdistan
Waar écht àlles kan
Betaalt steeds de gewone man
Jij en ik, Jan en alleman

Terwijl het schorremorrie schurken
Aan Fideel's Havana's lurken
Dom Pérignon champagne zuipen
En verzuipen in grote kuipen

Gevuld met UW belastingsduiten
Maar verbrast door deze kornuiten
Wee U Luc Van den BOS
WIJ zijn weer eens de KLOS

Het sociaal verzet in de Belgische en Franse staten beheerst sinds vele maanden zo goed als constant het nieuws. In Frankrijk veroorzaakte de nieuwe arbeidswet (de zgn. loi El Khomri) een zelden geziene golf van protest die zelf aanleiding gaf tot het fenomeen 'Nuit Debout' waarop mensen van alle leeftijden, werkers, gepensioneerden en werkzoekenden, op vreedzame wijze - tot grote frustratie van de Franse regering - een nieuwe vorm van protest organiseerden. Over deze arbeidswet is al veel inkt gevloeid en het is niet de bedoeling deze hier in detail te ontleden. Toch vertoont deze sterke gelijkenissen met de Wet-Peeters, die met rasse schreden dichterbij komt.

In het kort heeft de Franse arbeidswet voornamelijk tot doel lokale akkoorden in bedrijven en organisaties te bevoordelen op arbeidsovereenkomsten op staatsniveau, een visie die volledig in de lijn ligt van wat economisch-liberale partijen reeds decennialang verdedigen (ook bij ons, zoals de Open VLD en de N-VA). In de praktijk komt het erop neer dat de werkers overgeleverd zullen worden aan de goodwill van hun werkgever om akkoorden te sluiten (loonvoorwaarden, verlof, enz.), een goodwill die snel negatief zal blijken wanneer het bedrijf beweert niet genoeg winst te zullen maken om de aandeelhouders te blijven plezieren. En laten we eerlijk zijn: daar elk bedrijf tot doel heeft zo veel mogelijk winst te maken, zullen de werkers (die immers toch betaald worden om te werken, niet?) en hun rechten steevast het onderspit moeten delven. Toen de Franse regering er niet in slaagde de behandeling van het wetsvoorstel snel genoeg door te drukken in het parlement, riep premier Valls op 10 mei het vertrouwde 'artikel 49-3' van de Franse Grondwet in. Dat stelt dat de regering een wetsvoorstel mag aanvaarden zonder dit ter stemming voor te leggen in het parlement, tenzij er tegen de maatregel binnen de 24 uur een motie van wantrouwen voorgelegd wordt en de regering valt. Zo wordt het wetsvoorstel dus door de keel van de volksvertegenwoordigers geduwd, zonder enige stemming. Deze maatregel wordt in principe slechts in zeer uitzonderlijke omstandigheden toegepast, maar het is de Franse PS-regering blijkbaar menens om binnen dezelfde legislatuur zoveel mogelijk verworvenheden naar de maan te helpen. Iets meer dan een jaar geleden maakte diezelfde regering er al van gebruik om de Wet-Macron goed te keuren, die onder meer nachtarbeid versoepelt, net als werken op zondag.

De woede van werkers en werkzoekenden is ongezien in de recente Franse politieke geschiedenis, en zindert nog dagelijks na.

Dichter bij huis is de situatie niet zo verschillend. Minister van Werk Kris Peeters (het 'sociale gezicht' van de regering, volgens sommigen) wil, analoog aan de Franse arbeidswet, werk veel flexibeler maken ten koste van onze werk- en levenskwaliteit. In het kort:

* Annualisering van de werktijd: de huidige arbeidstijd van 38u/week zal berekend worden op jaarbasis, wat betekent dat iemand tot 9 uur per dag en 45 uur per week zal kunnen werken. "Maar vermits dit op jaarbasis is, zal deze persoon andere weken veel minder moeten werken al naargelang wat er te doen is", luidt het inmiddels gekende antwoord. We hoeven enkel maar te kijken naar een ander actueel dossier, nl. dat van de NMBS, om te zien hoe goed de werkers erin slagen hun extra werkuren op te nemen - niet dus, als men weet dat er werkers zijn die nog honderden en zelfs duizenden gepresteerde overuren moeten opnemen en dit niet mogen van hun directie omdat er steeds meer productiviteit van hen vereist wordt. Dit zal met deze wet niet anders zijn. Productiviteit en creatie van meer rijkdom gaat voor alles, ten koste van ons leven. Een terugkeer naar de 19e eeuw!

* Een systeem van individuele akkoorden met de 'werkgever', onder meer voor wat het minimum aantal overuren betreft (met alle risico's van dien, zie boven).

* De integratie van occasioneel telewerk op zoveel mogelijk arbeidsplaatsen, waarvan zelfs Eurofound ('Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden') als Europees orgaan zware bedenkingen bij heeft: de woning wordt telkens voor een bepaalde duur een werkplek en dient als dusdanig door de werkgever ingericht te worden (ergonomisch kantoor-meubilair, brandblusapparatuur en rookmelders, terugbetaling internet- en telefoonkosten, werkplaats-bezoeken van vertegenwoordigers van het personeel, enz.), wat extreem duur uitkomt voor de werkgever en momenteel zelden of niet uitgevoerd wordt met respect voor de wettelijke verplichtingen, tenzij een vakorganisatie ermee dreigt naar de arbeidsinspectie te stappen. Daarnaast is het veel moeilijker om een eventueel ongeluk te wijten aan de arbeidsomstandigheden als arbeidsongeval te laten beschouwen, met alle gevolgen van dien voor het personeelslid. En dan is er nog de kwestie van vorming en controle op de werkende. Het

geheel is te ingewikkeld om in praktijk werkbaar te zijn. Bovendien wijst de praktijksituatie uit dat telewerk vooralsnog verstrekt wordt aan enkele geprivilegieerden, die dan nog voornamelijk van het mannelijk geslacht zijn. Maar laten we eerlijk zijn: telewerk is bovenal een manier om stakingen te omzeilen en om mensen te laten werken tijdens stakingsdagen, waardoor deze vorm van sociaal protest monddood wordt gemaakt.

* Nachtarbeid vanaf 22u: momenteel geldt elke arbeidsprestatie tussen 20u en 6u als nachtarbeid, wat ook meer betaald wordt. Voor Peeters mag dit 22u worden, waardoor prestaties van 20 tot 22u als minder vergoede dagprestaties beschouwd zullen worden.

* En zo kunnen we nog wat verder gaan... een levenslang interimcontract zonder recht op werkloosheidsvergoeding voor wie een baan weigert, minder pensioen, minder sociaal overleg en een maximale overlevering aan de goodwill van de Heilige Werkgever, wiens beleid niet in twijfel getrokken mag worden.

In de regimepers waren de aanvallen op de vakbondsacties van de voorbije maanden dagelijkse kost. De realiteit is evenwel dat er geen andere keus is dan het sociaal verzet op te drijven, willen we nog toekomst én een leven hebben. Onderzoek toonde ook aan dat een grote meerderheid van de bevolking voorstander is van syndicale acties tegen het regeringsbeleid¹ en dat Vlaanderen in 2014 meer stakingsdagen telde dan Wallonië². Hoewel de gegevens vaak relatief zijn, ondervinden vakbonds-vertegenwoordigers op het terrein dagelijks massale steun bij de werkers die hun arbeidsomstandigheden alsmaar zwaarder zien worden en alsmaar meer het slachtoffer worden van burn-outs en andere arbeidsgerelateerde ziektes.

Welk alternatief?

De V-SB onderschrijft de alsmaar luider klinkende eis vanuit de sociale bewegingen om een duidelijk en breed maatschappelijk debat te voeren over de organisatie van arbeid en arbeidsduurvermindering, om onder

¹Zo'n 69% procent van de Vlamingen in 2014 volgens de IPSO-KUL-studie van socioloog Marc Swyngedouw (<http://soc.kuleuven.be/ceso/ispo/downloads>, ISBN: 9789067841917).

²Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Kanttekening bij deze studie: de cijfers worden berekend op basis van de hoofdzetel van de bedrijven, een helemaal exact beeld van het exacte aantal stakende Vlamingen en Walen bestaat uiteraard niet.

meer de creatie van meer banen mogelijk te maken en arbeidsongevallen en ziekte tegen te gaan, en uiteindelijk een beter leven mogelijk te maken. Laat het duidelijk zijn dat het aan de werkers en hun vertegenwoordigers is, net als aan de sociale bewegingen en drukkingsgroepen, om te bouwen aan eigen alternatieven voor de toenemende politieke druk naar alsmear meer flexibiliteit en winstbejag. Hierin is het ook cruciaal dat consequent links samenwerkt, los van alle taboes, sektarisme, vooroordelen en electorale overwegingen. Sociaal verzet mag zich niet beperken tot de actieplannen van de vakbonden, maar moet zich uitbreiden tot een breed politiek terrein, in de straten, op de werkvloer, op café, op de markten, ... De panische angst en frustraties van de Franse regering bij de populairder wordende Nuit Debout-acties en het toenemende sociaal verzet tegen de Franse arbeidswet zijn een mooi voorbeeld dat de grootste angst van de politiek de samenwerking van links en progressief is, tégen haar beleid. Dit is mogelijk. Daar gaan we voor.

Betoging van het gemeenschappelijk vakbondsfront tegen de regering

Op het eind van de betoging van het gemeenschappelijk vakbondsfront tegen de regering-Michel (24 mei) braken rellen uit tussen betogers en ordediensten. Het Brusselse politiekorps, met hoofdcommissaris Pierre Vandersmissen op kop, staat erom gekend zich niet in te houden als een tegenbetoging de kop moet worden ingedrukt (het escorteren van belgicistisch neofascistisch gespuis - zie de hooligansgeschiedenis van 27 maart II. - gaat dan weer wel, maar dit geheel terzijde), en dit was deze keer niet anders. In het heetst van de strijd bracht ABVV-vakbondsafgevaardigde Tanguy Fourez commissaris Vandersmissen een zware vuistslag toe, waarna deze laatste met een zware hoofdwonde afgevoerd moest worden naar het ziekenhuis.

Het spreekt vanzelf dat het gebruik van dergelijk geweld niet goedgekeurd kan worden en het siert de (inmiddels ex-)afgevaardigde dat hij nadien zijn verontschuldiging aangeboden heeft, die de commissaris ook aanvaard heeft, en dat hij opriep geen spontane steunacties te wensen om het gerechtelijk onderzoek in alle rust te laten verlopen.

Te midden het antivakbondsdiscours dat na deze aanval door rechts gevoerd werd, dient opgemerkt te worden dat verschillende getuigen op

dergelijke acties steevast het parallelle politiegeweld aanklagen, getuigenissen die nooit in de reguliere media aan bod komen en die door de bevoegde overheden met de mantel der liefde bedekt worden. Het gebruik van geweld blijkt onontbeerlijk en volledig gelegitimeerd te zijn voor het neerslaan van een samenkomst van burgers die hun democratische rechten laten gelden. Commissaris Vandersmissen vormt daar geen uitzondering op. Moedig geflankeerd door agenten in volledige uitrusting neemt hij een agressieve en uitlokkende houding aan om met burgers te vuist te gaan, mede door het probleemloze gebruik van pepperspray. Ook die dag leren foto's en getuigenissen ons dat de commissaris ervoor koos om bij voorkeur vreedzame betogers te chargeren in plaats van enkele relschoppers, duidelijk poserend voor de camera's en stenen gooiend naar de ordediensten, die zonder problemen hun gang konden blijven gaan. Volgens een fotograaf ter plaatse¹ werden vakbondsleden die de commissaris ter hulp snelden nadien zelf door zijn escorte zwaar onder handen genomen.(*). Een houding die zeer verschillend is met zijn (non-)reacties bij extreemrechtse manifestaties. De beelden die toen gefilmd werden maken duidelijk dat de reactie van Fourez in een opwelling gebeurden toen hij zag dat de commissaris de betogers die niets met het geweld te maken hadden aanviel, maar dit neemt niet weg dat een dergelijke aanval verwerpelijk is en ten stelligste afgekeurd moet worden. Al is het maar om aan te tonen dat betogers, in tegenstelling tot ordediensten en mediageile would-be-anarchisten (die de naam anarchist niet waardig zijn), geen geweld gebruiken. Het valt dan ook te betreuren dat het politiegeweld, dat parallel met dit spijtige voorval gehanteerd werd, opnieuw aan alle media-aandacht is ontsnapt. Zij die ter plaatse waren, waaronder de V-SB, zagen het anders.

(*) Bron: <http://www.dewereldmorgen.be/blog/jeroenjacobson/2016/05/25/demislukte-uitlokking-door-vandersmissen>

Colofon & **KALENDER**

14 augustus, Doel

Jaarlijkse Doelse Feesten in het dorp dat weigert te verdwijnen.

18-21 augustus, Vlaanderen

Vredesfietseling, van Leuven naar Kortrijk.

<http://vredesfietseling.eu>

Lidmaatschap

De lidgelden: €8 voor werkenden, €5 voor studenten en niet-werkenden.

Een radicaal links en soevereinistisch alternatief is broodnodig. Wij rekenen op jou!
Bouw mee aan een Vlaams en links alternatief voor de 21ste eeuw!

Voor vragen: info@v-sb.net

T-shirts

Kostprijs: €8, in verschillende maten.

Meer info: secretariaat@v-sb.net

IBAN: BE06 9795 9442 7422

BIC: ARSPBE22

in voorraad:

“V-SB t-shirt”

“Vlaanderen Tegen Racisme”

“Ik ♥ van Brussel”

Pride-vlag met leeuw

100 cm op 95 cm;

prijs: 20 €

Aan de linkerzijde mogelijkheid voorzien om een stok door te steken.

Meer info: secretariaat@v-sb.net

IBAN: BE06 9795 9442 7422

BIC: ARSPBE22

Alle foto's van V-SB acties zijn te vinden op onze Flickr-account :
<https://www.flickr.com/photos/v-sb>